

MONUMENTUM LITERARIUM

VIRO NOBILI EXCELLENTISSIMO AC EXPERIENTISSIMO

Dn. GEORGIO KIRSTENIO,

Medicinarum Doctori, Pædagogii Regii Professori & Practico apud Stetinenses famigerabili

Ad diem 11 Martii Anno χριστογονίας MDCLX.

Condigno exeqviarum honore mactando,

cum invitatione

STUDIOSÆ GYMNASII NOSTRI JUVENTUTIS

Ut decenti ordine funus comitatum prodeant

constitutum

ab

HENRICO SCHÆVIO, M. D.

STETINI,

Typis GEORGII GOETSCHII, Reg. Pædag. Typogr.

ANNO MDCLX.

Ncidebamus, Juvenes dilecti, his diebus inter frugales ſummi Viri epulas in hoc ſive Philoſophema ſive qverelam : qvid intendat Deus & Natura qvod infiniti prope homines naſcantur, qvi fatis concedunt prius qvam vel per ætatis infantiam ſe ſuaq; agnoſcunt, vel ingentis laboris, cui per vitam omnem ſe manciparunt, operæ pretium referunt: & ecce commodum ſe offert ſcævi augurii rumor, indicitq; eximium inter nos Medicum ac Profesſorem GEORGIUM KIRSTENIUM inſigne urbis & Lycei noſti ornamentum ê vivis emigrasſe. Nihil luculentius ad problema noſtrum firmandum, nihil ad incerta caſuum noſtrorum comprobandum promptius. Certe Medicus, non qvales ſe jactant raſores, vetulæ, fornacarii, ſed qvi publica artis & doctrinæ tropæa varie erexit, qviq; armatam morbis ac morti dexteram tam feliciter oppoſuit, ut & ſeriis Iatrinæ cultoribus de gravisſimis caſuum reſpondere, & decumbentibus amplam ſalutis ſpem de ſe prodere posſit, venerandam ſcientiam non in molli lecto invenit, ſed inter ingentes vivacis ingenii contentiones, vigiles lucubrationes, difficiles peregrinationes, obſcœnas nauſeas, tetros odores, abominabiles moroſorum ægrorum ſqvalores, deliras anicularum interpellationes, ſiniſtros malevolorum rumores ad laudis & honoris ſui culmen provectus eſt. Ita omne eruditionis latifundium ad Medicos pertinet, ut, qvæ in omni ſcientiarum genere primas ſibi vendicant, ab iis, non ſaltem ut ornamentum, ſed velut necesſarium reqviſitum, exigantur. Prætervehor variarum linguarum ad intelligendos artifices, qvi in ſuo pasſim idiomate ingenii monumenta reliqverunt, cognitionem.

tionem. Qvid vero iis ita familiare esse debet qvam qvæ solæ scientiarum nomine veniunt Physiologia & divina Mathesis? Qvot sylvas, prata, montes, dumeta perreptant priusqvam in stirpium ac terra nascentium immensam varietatem intromittantur? Qvot lanienas & cadaverum confectiones aggrediuntur, ut partium humani corporis munia, situs, nexus & conformationes ut suos ungues teneant? Qvanta assiduitate Pharmacopœorũ officinas freqventare debent, ut mineralium, succorum, resinarum, cæterorumq; primorum, & velut elementarium, facies, patriam & bonitates, per signa sua characteristica & gentilitias notas à spuriis, suppostitiis & exoletis internoscant? His vero omnibus pertinaci studio imbibitis, non callent ulterius qvam ubi pueruli literarum nomina & picturas complexi. Tunc primum in virtutes ac idiomata eorum, qvalitates primas, secundas, tertias & amplius, manifestas & occultas, earumq; gradus, mansiones, latitudines altius inqvirendum. Hinc infinitæ commistiones, συγχύσεις præcipitationes, sublimationes, reverberationes aliaq; sexcenta molimina, ut fiant catapotia, malagmata, eclegmata, spanadrapi, pessi, dropaces, errhina, ptarmica, marmeladæ, panchresta, & qvæ porro sunt horrenda nomina horrendis humani generis invasoribus opponenda. Verum nihil adhuc actum, qvando de ipsis morborum phalangis deq; variis eorum nomenclaturis, natalitiis, moribus, incessu ac comitatu, qvibus item indiciis à se invicem discriminentur immane qvantum indagare ac perdiscere restat. Qvorsum autem & illa? si non ad omnem hostium istorum occursum, modi, tempora, occasiones, ac vices armorum, qvibus apte iis resisti possit, ita teneantur, ut non modo nociva tela averruncari, sed & de conflictus eventu & ancipiti vitæ mortisq; alea velut qvo-

dam augurio definitum qvicqvam prænunciari posſit. An non vero hæc & multa alia, inſtar liberalis epiſagmatis & mantisſæ, in Defuncto noſtro ultra vulgarem menſuram præluxerint, & annon inde ſenectâ Hippocraticâ, qvam vegetum ad annum ætatis centeſimum ſexageſimum nonum depoſuisſe perhibent, dignus fuisſet, ex ipſa vitæ ejus hiſtoria diſpiciemus. Ingresſus in hanc ſcenam eſt Sedini Pomeranorũ Anno appropinqvantis Salutis M. DC. XIII. die Januarii viceſimo, Patre viro Jntegerrimo Nicolao Kirſtenio, piſtorum ac dulciariorum Protoſtatæ & Ducibus Pomeraniæ â panificio, Matre fœmina piisſima Anna Löfflers. Cumq; ſub ipſa pueritiæ teneritate parentibus ab erecta indole ſpem haud macram oſtentaret, nihil ad ejus cultum non tentandum duxerunt. Traditus igitur primo fuit in diſciplinam domeſticam Dn. Andreæ Virginio hoc tempore SS. Theologiæ D. & Epiſcopo Revalienſi: cujus fidelem operam publica in Schola hac oppidana informatio, ſub moderamine virorum celeberrimorum M. Loleji, & deinde D. Micrælii, excepit. Ejus ſvaſu, cum â ſufficientibus primæ literaturæ rudimentis inſtructus esſet, Illuſtre Hallenſium Gymnaſium, cui tunc præerat clarisſimus Gveintzius, adiit, tanto cum ſtudiorum emolumento, ut non modo Præceptorum amorem, ſed & familiaritatem ad ſe traduxerit. His authoribus anno ætatis decimo ſeptimo Academiam Lipſienſem accedere debuit: ſed obſtiterunt copiarum militarium diſcurſiones, coëuntibus tunc in fœdera nonnullis Germaniæ Ducibus. Declinavit igitur Jenà, & luſtratis qvæ interveniebant celebriorib. qvibusdam urbibus, Argentoratum amplexus eſt, ubi per qvatuor ſolidos annos duravit. Non alia ſedes viris in omni eruditionis pulvere verſatisſimis abundantior, nec ardentibus Defuncti deſideriis accommoda-

modatior. In qvovis diſciplinarum genere generoſos ſibi duces eligebat, â qvorum ore & latere individuus pendebat. In Philoſophia, non jejuna illa & in vocularum Labyrinthis laborante, ſed ſeria & qvæ pectus exſaturat, facem præferebat Clarisſimus Danhawerus: Medicinæ ſplendorem de ſe largiebantur Sebizitus, Saltzmannus & Karſtadius Stetinenſis, qvi cum ingenium Defuncti ad amplisſimam artem, complectendum ſatis amplum deprehēderent, non deſtiterunt eū officiis & benefactis provocare, qvoad in ſuas partes eum pertraxisſent. Ille mox tantis patronis ſe dignum præbuit, & præter alia ſolertiæ documenta bis de cathedra accuratas theſes ſemel de Lactatione & Lactis generatione deinde de Vulneribus capitis publice defendit & auditorio ſatisfecit. Interim dum ibi civem ageret, ad vicinam Academiam Tubingenſem cum Dn. D. Ludemanno & M. Scheningio digresſus notitiam præclarorum virorum, qvi ibi degebant, ſibi conqviſivit. Sed mox ferale nuncium de obitu patris eum ita perculit, ut rerum ſuarum penderet. Reddidit tamen ipſi animum maternum auxilium, qvod ei providæ patris curæ, ne nobiles charisſimi filii conatus interciderent, per novisſima deſtinaverant. Qvæſivit igitur alteram Argentinam eamq; Lugduni Batavorum invenit, Viris Clarisſimis Dn. D. Thabore & Dnn. Oesleris Stetinenſibus iter ipſius ſtipantibus. Per ſesqviannum ibi egerat, cum fatale peſtilentia malum excedere inde colonos juberet. Hiemavit igitur Franeckeræ & Groningæ, ubi Freitagium & Antonium Matthæi familiares & rebus ſuis inſigniter proficuos expertus eſt. Sub ineuntem æſtatem inaugurationi Academiæ Ultrajectanæ interfuit. Inde Lugdunū reverſus felicem ſtudiorum telam pertexuit D. Stypmanno & Beringio commēſalibus, hoc etiam contubernali: Ante-

 ceſſo-

ceſſoribus viris illuſtris doctrinæ Schrevelio, Heurnio, Falckenburgio, Walæo & Vorſtio, ſub qvo tantos in Botanico ſtudio progresſus fecit, ut multis admirationi fuerit. Geminas ibi Disputationes auſpiciis Walæi in publico habuit, alteram de ſymptomatibus viſus & auditus; de olfactus & tactus alteram. Conſtituerat poſtqvam qvinqvennium ibi abſolvisſet & viciniores Belgii provincias luſtrasſet, cæteras qvoq; regiones inſpectare; ſed revocavit ipſum per literas à propoſito Dn. Chriſtophorus Albinus Medicinæ D. & Practicus Stetinenſis celeberrimus, ſuaſitq; ut Axioma in arte Medica ſummum ibi caperet. Secutus fuit viri amicisſimi conſilium, affixa ſolenni Diſputatione de generatione lumbricorum in corpore humano, qvam ſuo Marte & citra alterius præſidium tanto omnium applauſu defendit, ut jam ad inſignem famam gradum ſibi conderet. Jam ipſi ad docendum aperiebatur cathedra in Academia Gryphica, ſed præcludebat ipſi ingresſum inauſpicata tempeſtas qvæ tunc ſeculum concutiebat. Emanabat per eadem tempora de ejus eruditione celebratio Dorpatum, qvo ad ſucceſſionem Dn. D. Belovii vocabatur: ſed bellum Sveco Danicum eum & hoc propoſito excludebat. Nec defuisſent aliæ viæ qvibus ſe publico probaret; verum matris precibus ceſſit ut in loco ſubſiſteret, & gratia ac favore Illuſtrisſimi Herois ac Cancellarii Regni Svecici Axelii Oxenſtiernæ, in cujus laudes & virtutes concinnum carmen ad typos dedit, ad Profesſionem Medicam in Pædagogio Regio aſpiraret. Obtinuit haud difficulter qvod honeſte ambierat, & jusſu Serenisſimæ Svecorum Reginæ Chriſtinæ Spartæ illi datus eſt, non ſine inſigni juventutis noſtræ fructu. Qvicqvid ad ſalutaris ſtudii emolumenta faciebat per prælectiones Phyſicas, Medicas, Anthropologicas, Anatomicas, Botanicas

eas, nec non Disqvisitiones Physiologicas, qvarum pars lucem publicam vidit, pars per desidiam auditorum suppressa est, fideli manu porrexit. Præter hæc operam suam ægris tanta fide contulit, ut jam ad ipsius excessum multa urbis pars lacrymis ac suspiriis ei parentet. Qvantum ego de cæteris ejus dotibus judico, nescio an non inter paucos

Qvos melior respexit in arbore Phœbus

velut qvidam choragus ac Triarius eminuerit. Qvis ipso ingeniosiora & qvæ antiqvitatis gratiam magis referebant tornabat carmina? Cui purior ab ore aut calamo fluebat dictio? Qvis de omni eleganti literatura, qvæ apud defæcatiora ingenia tantum diverti consvevit, accuratius ac tempestivius respondebat? Viva qvædam ac ambulans bibliotheca erat, tam divite penu pectus distenderat. Cum vero mortalem se suaq; intelligeret, de extendenda ad posteros suos virtute cogitavit, atq; eo etiam fine ante octo annos maritale fœdus junxit cum pudicissima ac honestissima Virgine Elisabetha Dn Christiani Röchlini civis ac mercatoris Prentzloviensis primarii filia, ex qva gemina profecit sobole, præmissaq; ante annum filiola, solum filium â paterna consilio jam, prohdolor! desertum destituit. Nimium illa scire videtur qvantam jacturam fecerit, ille feliicor qvi nondum novit computare sua detrimenta. Ad ipsos potissimum pertineret hic inqvirere qvid sibi velit Deus T. Opt. M. qvod virum domui suæ, urbi atq; publico ita salutarem in ipsa dierum suarum æstate subtraxerit. Sed qvid sumus miseri? cui litigamus? cui dicam scribimus? Stat pro ratione voluntas sed paterna, sed optima, sed rebus nostris faventissima. Si ergo vivimus gratia est, si morimur beneficium. Qvandiu supersumus gratulemur nobis qvod digni habemur in vinea Domini laborare: evocamur? applaudamus dimisisioni gratiosissimæ. Talem se gessit Defunctus.

Dum

Dum in his castris militavit hoc agebat: cum exauctorandus esset, hoc solum voluisse visus est. Cum enim anno abhinc nono ex acutissimo morbo morti jam naulũ numeraret, cũq; nuperrime sub initiũ mensis elapsi difficili affectu scorbutico tentaretur, non abjecit jugum, sed conformavit se ejus arbitrio à qvo meliorem vitam exspectabat. In illam igitur translatus est die Martii 4. hora 11. meridiana, arduo hoc evibrato Epiphonemate JUVA ô JESU! cum qvintam septimanam qvadragesimo septimo ætatis anno adjecisset. Jam vos appello, Juvenes nostri, ut vobis & desertæ domui collugeatis, utq; nobiscum æstimetis non temere factum qvòd illud sapientiæ & eruditionis fanum qvod Celsissimorum Ducum pietas erexit, qvodq; Regalis gratia subinde recreavit, intra menses sexdecim duobus insignibus fulmentis Micrælio ac Kirstenio dispoliatum sit. Qvis non videt qvam in prono sit lapsus? Vos modo qvod debetis, qvodq; saltem potestis, Viro incomparabili novissima exeqviarum officia exeqvimini. Valete.

Henr. Schævius, D.
Gymn. Reg. ProR.

